

datum: 24 mei 2022

Resultaten enquêtes SDG's en lokaal mondiaal beleid

Inhoudsopgave

1. Over de enquêtes	1
2. De resultaten in een notendop	1
3. Lokaal mondiaal beleid	2
3.1. Personeelsinzet	2
3.2. Budget.....	3
3.3. Samenwerking met externe partners.....	3
3.4. Activiteiten in de lokale bibliotheek	4
3.5. Tevredenheid over ondersteuning	4
4. SDG's	5
4.1. Hoe lokale besturen de SDG's verankeren	5
4.2. Tevredenheid over ondersteuning	6

1. Over de enquêtes

In maart 2022 nam de VVSG twee enquêtes af om zicht te krijgen op het lokaal mondiaal beleid (LMB) van de Vlaamse lokale besturen en op de manier waarop zij aan de slag gaan met de Agenda 2030 en de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). We peilden eveneens naar de tevredenheid over de dienstverlening die de VVSG ter zake biedt, om deze in de toekomst te kunnen optimaliseren.

Zowel de federale overheid (Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp, DGD), de Provincies als de VVSG bevragen de lokale besturen regelmatig over deze thema's. Om de werklust en tijdsinvestering die dat vraagt in te perken, hebben wij voor deze enquêtes de krachten gebundeld.

De enquête over de Agenda 2030 en de SDG's werd ingevuld door 115 lokale besturen, die over LMB door 78 lokale besturen. Meestal werden de enquêtes ingevuld door de algemeen directeur of leden van het managementteam, na afstemming met collega's. Niet alle respondenten beantwoordden alle vragen, waardoor het aantal respondenten per vraag (n) varieert van 54 tot 111.

2. De resultaten in een notendop

- De helft van de lokale besturen zet actief in op internationale samenwerking, maar de personeelsinzet voor LMB is beperkt. Vaak is het een (klein) onderdeel van een breder

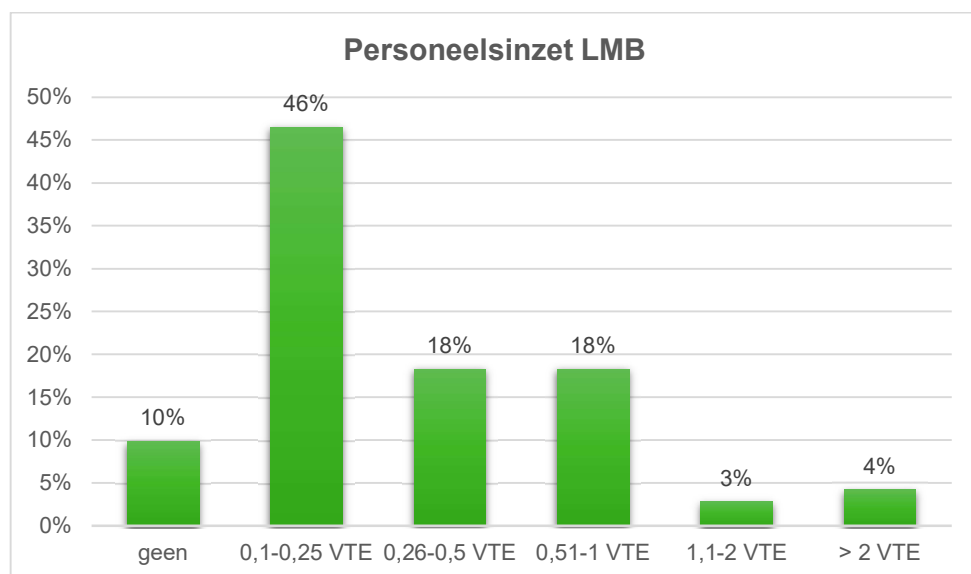
takenpakket van de ambtenaar. Het budget voor LMB varieert sterk. Bij de meeste lokale besturen (37%) ligt het budget tussen €2500 en €20.000. Samen besteedden zij in 2021 ongeveer €4,5 miljoen aan lokaal mondiaal beleid.

- Ongeveer de helft van de lokale besturen vindt dat de ondersteuning door de VVSG bijdraagt tot de versterking van hun LMB. Er is meer ondersteuning nodig rond mondiale adviesraden en subsidiereglementen.
- De SDG's zijn stevig verankerd bij de lokale besturen, zowel inzake communicatie, interne organisatie als beleid. Driekwart heeft zich formeel geëngageerd voor de SDG's en twee op de drie communiceert erover.
- Bijna 60% van de lokale besturen vindt dat de ondersteuning door de VVSG bijdraagt tot de lokale implementatie van de SDG's.

3. Lokaal mondiaal beleid

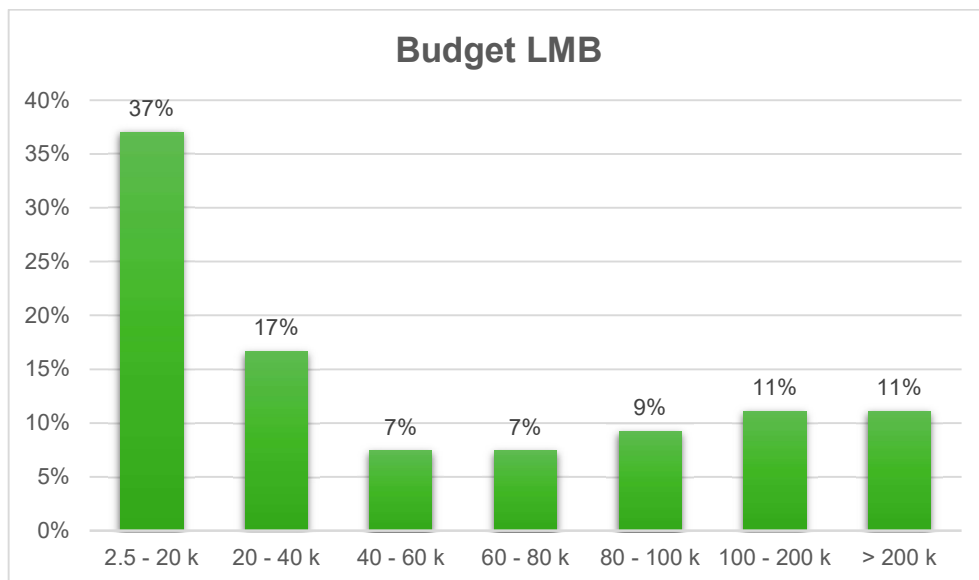
3.1. Personeelsinzet

De personeelsinzet voor lokaal mondiaal beleid (LMB) is beperkt. Van de lokale besturen die de enquête invulden (n=71), gaf 10% aan geen personeel in te zetten voor LMB. Dat is wellicht een onderschatting, aangezien er bij de besturen die de enquête niet invulden vermoedelijk veel zijn die geen personeel voor LMB hebben. Van de lokale besturen die wel personeel inzetten, gaf bijna de helft aan dat het gaat om 0,25 VTE of minder. Bij 36% schommelt de personeelsinzet tussen de 0,26 en 1 VTE. De gemiddelde personeelsinzet voor LMB bedraagt 0,5 VTE. LMB maakt dus vaak een klein onderdeel uit van het takenpakket van een medewerker die voornamelijk op een ander beleidsdomein werkt. Slechts een kleine minderheid van de lokale besturen heeft 1 voltijdse medewerker of meer voor LMB. Dat is bijvoorbeeld het geval bij de meeste centrumsteden en gemeenten die een stedenband hebben.

3.2. Budget

De budgetten die lokale besturen in 2021 vrijmaakten voor LMB¹ variëren sterk, van €2500 tot bijna €600.000 (n=54). Bij ongeveer 1 op 3 lokale besturen ligt het budget voor LMB tussen €2500 en €20.000, bij 1 op 2 ligt dat tussen €20.000 en €100.000 en 1 op 5 maakte meer dan €100.000 vrij. Gemiddeld bedroeg het budget voor LMB in 2021 €80.935. Samen besteden zij in totaal ongeveer €4,5 miljoen aan lokaal mondiaal beleid. Net zoals bij de personeelsinzet, zijn het de centrumsteden en de gemeenten met een stedenband waar het budget voor LMB het hoogst is. Daarnaast zijn er heel wat lokale besturen die geen budget vrijmaken voor LMB. Deze zijn niet in deze cijfers opgenomen.

3.3. Samenwerking met externe partners

Samenwerking is de sleutel voor een kwalitatief en breed gedragen lokaal mondiaal beleid. Lokale besturen werken dan ook samen met een brede waaier aan externe organisaties. Uit de enquête bleek dat de meest courante partners de lokale 4^e pijlerorganisaties, de mondiale adviesraad, de Oxfam Wereldwinkel, de Fair Trade trekkersgroep en 11.11.11 zijn.

Daarnaast werken lokale besturen in het kader van hun mondiaal beleid ook samen met kennisinstellingen (scholen, hogescholen, universiteiten), armoedeorganisaties (bv. Welzijnsschakels), voedselteams, bedrijven (bv. Brugse Chocoladegilde, Voka), vredesbewegingen, sportorganisaties en NGO's (bv. Rikolto, Velt, Bos+, Broederlijk Delen,

¹ In de enquête peilden we naar het totale budget voor LMB uit eigen middelen (zonder subsidies, inclusief personeelskosten). Sommige respondenten rekenden de personeelskosten mee, anderen niet en bij nog anderen is het niet duidelijk of de personeelskosten al dan niet werden meegerekend. Wanneer LMB een klein onderdeel is van een breder takenpakket van een ambtenaar, blijkt het niet makkelijk om de personeelskost te berekenen. Ook gaven sommige respondenten het begroette budget voor LMB en anderen het bestede budget in.

Damiaanactie, Amnesty International, Trias, Join4Water, WSM, FairFin, Hand in Hand tegen Racisme, Labo vzw, ...).

Voor begeleiding rond specifieke thema's, schakelen lokale besturen soms consultants in. Voor de werking naar scholen toe, zijn Djapo en StudioGlobo de meest courante, voor participatietrajecten zijn dat Levuur, Cimic en Contutt, voor begeleiding rond de lokalisering van de SDG's zijn dat Idea Consult, Cifal Flanders en Sustenuto.

Een aantal lokale besturen werken in het kader van LMB samen met andere, doorgaans omliggende gemeenten, maar ook andere bestuursniveaus, zoals de provincies, worden regelmatig vernoemd als partners. En uiteraard werken de lokale besturen die een stedenband hebben intensief samen met hun partnergemeenten.

Samenwerking op internationaal niveau komt ook voor, maar het zijn vooral de centrumsteden die zich engageren voor internationale netwerken en initiatieven.

3.4. Activiteiten in de lokale bibliotheek

De lokale bibliotheek is voor veel lokale besturen een belangrijke partner om rond mondiaal beleid te werken. Uit de enquête bleek dat de bibliotheken zich inschakelen in het lokaal mondiaal beleid door de organisatie van een brede waaier aan initiatieven rond mondiale thema's, zoals vrede, mensenrechten, vrouwenrechten, (de-)kolonisering, migratie, water, armoede, klimaatverandering, duurzame ontwikkeling, de SDG's, LGBTQIA+, fair trade, fake news, circulariteit, ethische kledij, digitalisering, etc.

De bibliotheken sensibiliseren de inwoners rond deze mondiale thema's door middel van lezingen, storytelling, boekvoorstellingen, (foto-) expo's en tentoonstellingen, themahoekjes en boekenstands, filmvoorstellingen, quizen, fair trade proeverijen, etc. Ook de campagne 'Schrijf-ze-VRIJdag' van Amnesty International vindt vaak plaats in de lokale bibliotheek.

3.5. Tevredenheid over ondersteuning

53% van de lokale besturen (n=74) is het er mee eens of sterk mee eens dat de ondersteuning van de VVSG bijdraagt tot de versterking van hun mondiaal beleid. Wat betreft de ondersteuning door de provincies, gaat het om 46%.

Gevraagd naar hoe we hun lokaal mondiaal beleid beter kunnen ondersteunen, antwoordden heel wat respondenten dat het aanbod uitgebreid en nuttig is, maar dat ze te weinig tijd hebben om er op in te gaan en er mee aan de slag te gaan. Uit de antwoorden blijkt dat er blijvende noden zijn aan vorming, uitwisseling, praktijkgerichte tools en praktijkvoorbeelden. Een aantal specifieke thema's en aspecten van LMB kwamen regelmatig terug in de antwoorden. Hoe de mondiale adviesraad gedynamiseerd kan

worden en hoe je nieuwe vrijwilligers kan aantrekken kwam het vaakst terug. Op de tweede plaats staat het opmaken van mondiale subsidiereglementen voor 4de pijlerorganisaties en voor humanitaire en noodhulp. Andere thema's die regelmatig terugkwamen zijn de SDG's, dekolonisering, duurzaam aankopen en wereldburgerschap.

4. SDG's

4.1. Hoe lokale besturen de SDG's verankeren

De resultaten wijzen op een verregaande integratie van de SDG's bij de Vlaamse lokale besturen (n=105). We peilden naar 15 specifieke veranderingen en initiatieven inzake communicatie, interne organisatie en beleid die de VVSG belangrijk acht voor de lokale verankering van de SDG's. De lokale besturen zetten sterk in op communicatie over en beleid in functie van de SDG's. Dat is minder het geval voor monitoring van en rapportering over de SDG's.

- 75% heeft zich formeel geëngageerd voor de SDG's
- 72% communiceert en sensibiliseert intern rond de SDG's
- 64% communiceert en sensibiliseert extern rond de SDG's (naar inwoners, scholen, verenigingen, bedrijven, etc.)
- 61% neemt sociale, economische en ecologische duurzaamheid op als criteria in aanbestedingen, subsidiereglementen en/of partnerschapsovereenkomsten
- 68% houdt rekening met de belangen en noden van kwetsbare groepen in alle stappen van de lokale beleidscyclus
- 50% zet actief in op internationale samenwerking
- 43% heeft de SDG's gebruikt als kapstok voor het meerjarenplan
- 38% neemt de SDG's actief mee bij de uitwerking van minstens enkele prioritaire projecten of acties
- 38% heeft een transversale duurzaamheids- of SDG-werkgroep
- 32% gebruikt de SDG's als kapstok in samenwerking met lokale partners en stakeholders
- 25% heeft SDG-ambassadeurs geïdentificeerd in haar organisatie die de SDG's uitdragen in de gemeente
- 24% monitort de vooruitgang op de SDG's aan de hand van indicatoren
- 23% heeft prioritaire SDG's voor de gemeente geïdentificeerd
- 16% rapporteert zowel intern als extern over de vooruitgang op de SDG's
- 9% brengt zowel de positieve, als mogelijks negatieve impact op de SDG's van beleidsvoorstellen, projecten en/of acties systematisch in kaart

4.2. Tevredenheid over ondersteuning

De lokale besturen (n=106) zijn over het algemeen tevreden over de ondersteuning die de VVSG biedt bij de lokale implementatie van de SDG's:

- 58% vindt dat het aanbod/de ondersteuning van de VVSG bijdraagt tot de integratie van de SDG's in zijn beleid
- 58% geeft aan over voldoende sensibiliseringsmaterialen, -publicaties en -tools te beschikken om de SDG's extern (bij inwoners en stakeholders) bekend te maken

	Gemiddelde	Aantal	% van de antwoorden			
Het aanbod/de ondersteuning van de VVSG draagt bij tot de integratie van de SDG's in het beleid van mijn gemeente	67%	106	5%	36%	43%	15%
Ik beschik over voldoende sensibiliseringsmaterialen, -publicaties en -tools te om de SDG's extern (bij inwoners en andere stakeholders) bekend te maken	65%	106	9%	29%	43%	15%

■ Sterk mee oneens
 ■ Oneens
 ■ Neutraal
 ■ Eens
 ■ Sterk mee eens

N 106

Ook de tevredenheid inzake specifieke aspecten van onze ondersteuning is relatief groot:

- 76% is tevreden of heel tevreden over de kwaliteit van ons didactisch materiaal
- 59% is tevreden of heel tevreden over onze vormingen rond de SDG's
- 63% is tevreden of heel tevreden over onze jaarlijkse campagne 'De Week van de Duurzame Gemeente'
- 30% is tevreden of heel tevreden over de kwaliteit van de individuele begeleiding m.b.t. implementatie van de SDG's
- 33% is tevreden of heel tevreden over de manier waarop wij de deelname van lokale besturen faciliteren aan Europese en internationale netwerken inzake de SDG's
- 40% is tevreden of heel tevreden over de balans tussen algemene informatie en advies/begeleiding op maat.

Aandachtspunten zijn de kwaliteit van de individuele begeleiding en het faciliteren van deelname aan internationale netwerken. Voor deze aspecten was de groep die 'geen mening' of 'niet van toepassing' antwoordde echter telkens relatief groot – respectievelijk 52% en 45% - wat de lagere scores grotendeels verklaart.

Tot slot vindt 54% van de lokale besturen (n=77) dat de SDG's een meerwaarde zijn voor hun internationale partnerschappen. Ook dat is veel, aangezien de overige respondenten overwegend 'neutraal' (26%) of 'niet van toepassing' (16%) antwoordden.